

Školní vzdělávací program školní družiny
při ZŠ a MŠ Krouna

I. Identifikační údaje školy

název: Základní škola a mateřská škola Krouna
Krouna 303, 539 43 Krouna

IČO: 70986304

Ředitel školy: Mgr. Josef Kyncl; josef.kyncl@zskrouna.cz

Kontakty: tel.: +420 469 341 115
e-mail: zs_krouna@xaz.cz
tel. ŠD: +420 702 383 006
www: <http://www.zskrouna.cz>

Zřizovatel školy: Obec Krouna
Krouna 218, 539 43 Krouna
starosta: Mgr. Petr Schmied

Kontakty: tel.: +420 469 341 130
e-mail: starosta@krouna.cz
www: <http://www.krouna.cz>

Platnost dokumentu od: 14.3.2016

Mgr. Josef Kyncl, ředitel školy

II. Konkrétní cíle vzdělávání

Hlavním cílem vzdělávání ve školní družině je rozvíjení dovedností, vědomostí a postojů potřebných k životu ve společnosti.

- rozvíjet osobnost žáka, především v získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí při různých činnostech a aktivitách ve školní družině
- rozvíjet praktické dovednosti a vědomosti žáka při zájmových činnostech a přípravě na vyučování a rozvíjet schopnost předávat své poznatky ostatním žákům
- naučit žáky řešit problémové situace a respektovat názory ostatních žáků a rozvíjet vzájemnou komunikaci mezi žáky
- utvářet vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnickým skupinám a náboženstvím
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod
- naučit žáka zásadám slušného chování k vrstevníkům a dospělým lidem a vzájemné toleranci
- utváření kladného vztahu k přírodě a její ochrany a získávání nových poznatků o životním prostředí
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
- aktivní spolupráce s rodinami žáků

III. Délka, formy, obsah a časový plán vzdělávání

1. Délka vzdělávání

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ. Vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců daného školního roku, zpravidla nejvýše 5 let. Provoz školní družiny stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

2. Formy vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje zejména těmito formami:

- pravidelnými činnostmi - každodenní činnost v rámci oddělení školní družiny, která vychází z týdenní skladby aktivit konaných ve školní družině (zpěv, tanec, výtvarné techniky, práce s různým materiálem, cvičení s náradím a náčiním, sportovní aktivity, soutěže)
- příležitostnými činnostmi - kulturní vystoupení, besídka, karneval, dětský den, sportovní hry, výlety, exkurze, pracovní dílny, projektové dny apod. Tyto činnosti jsou následně zahrnuty do týdenního plánu školní družiny
- spontánními činnostmi - tyto činnosti zahrnují hry, pobyt venku, individuální práce žáků a klidové činnosti, poslech, četba, volné malování a tvoření, rozhovor s vychovatelkou a žáky, diskuse
- přípravou na vyučování - spolupráce s učiteli, zábavné interaktivní vzdělávací hry, vzdělávací programy na PC, kvízy, hádanky, doplňovačky, rébusy, didaktické hry a smyslové hry, tematické vycházky, besedy, rozvíjení jemné motoriky

- odpočinkovými činnostmi - poslech, četba, sledování pohádek, stolní a společenské hry, volné malování, vypravování, aktivní odpočinek, relaxační odpočinek, pobyt venku

3. Obsah a časový plán vzdělávání

- Místo, kde žijeme (Jsem školák, domov)

- seznamování se zaměstnanci a prostory školy
- orientace v prostorách školy a v jejím nejbližším okolí
- slušné chování ve škole a dodržování bezpečnostních pravidel při pobytu ve škole a školní družině
- tematické vycházky k bezpečné cestě do školy
- bezpečný pohyb po obci, orientace
- pošta, lékaři, firmy v obci
- adresa bydliště
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova
- pozorování okolní krajiny

- Lidé kolem nás (Rodina, Práce a volný čas)

- soužití lidí v rodině, ale i v kolektivu vrstevníků
- oslavy, zvyky v rodině
- trávení volného času s rodinou a povolání rodičů, technika
- základní komunikace a pravidla slušného chování mezi lidmi
- tolerance etnických skupin
- seznámení s kulturními tradicemi v jiných zemích
- pravidla předcházení šikany, vzájemná úcta a tolerance
- principy demokracie

- Lidé a čas

- dodržování správného režimu dne a návyků
- správné využití volného času
- měsíce v roce a roční období v zájmových aktivitách
- lidové tradice a zvyky

- Rozmanitost přírody (Člověk a jeho tělo, Život v přírodě)

- seznamování se s lidským tělem
- poznávání rostlin a živočichů
- poznávání neživé přírody
- pozorování přírody a přírodních jevů
- péče o rostliny a domácí zvířata
- péče o domácí mazlíčky
- ochrana životního prostředí, třídění odpadu
- spolupráce se záchrannými stanicemi a ekocentry

- Člověk a zdraví

- upevňování hygienických návyků, správné stolování
- slušné chování ve školní jídelně, restauracích
- sestavování jídelníčku, zdravá výživa
- péče o své zdraví, nemoci

- zásady první pomoci
- spolupráce s integrovanými záchrannými sbory
- rozvíjení tělesné zdatnosti při pohybových a sportovních aktivitách
- pobyt venku a turistika

- Umění a kultura

- práce s výtvarnými technikami
- rozvíjení jemné motoriky
- rozvoj estetického vnímání při různých výtvarných a pracovních aktivitách
- poznávání mediálních prostředků a vytváření názoru na jejich činnost
- rozvíjení čtenářské gramotnosti - besedy, návštěva knihovny, práce s knihou předčítání apod.
- hudebně- pohybové činnosti

- Informační a komunikační technologie

- práce s interaktivní tabulí, počítačem, tabletem a ostatními informačními technologiemi
- využití informačních technologií při různých vzdělávacích aktivitách

Projektové dny

Rozsvěcení vánočního stroměčku

Noc ve školní družině

Vánoční nadílka ve školní družině

Výlet školní družiny

Všechna tato témata jsou plněna v průběhu celého školního roku a pravidelně tvoří náplň jednotlivých činností a aktivit, které jsou naplňovány ve čtyřech vzdělávacích obdobích:

1. Podzim (září, říjen, listopad)

- poučení o bezpečnosti a seznámení s Vnitřním řádem školní družiny
- tematické vycházky v okolí školy
- poznávání školních prostor
- tematické hry v přírodě, didaktické hry
- výtvarné zpracování podzimní tematiky, využití přírodních materiálů
- poslech četby, návštěva školní knihovny
- Halloween, tradice v jiných zemích
- pohybové aktivity na hřišti a tělocvičně
- nácvik písní a básniček k Rozsvěcení vánočního stroměčku - první adventní neděle
- noc ve školní družině
- výzdoba školní družiny

2. Zima (prosinec, leden, únor)

- pozorování zimní přírody
- pobyt venku, bobování, stavba sněhuláka
- povídání o zvířátkách - zimní spáči, sypání do krmítek
- výtvarné zpracování zimní tematiky
- vánoční koledy, besídka
- vánoční lidové zvyky, zvyky v rodině
- vánoční nadílka ve školní družině, rozbalování dárečků
- bezpečnost při zimních sportech

- četba, didaktické hry s využitím informačních technologií
- pohybové, míčové a smyslové hry

3. Jaro (březen, duben, květen)

- pozorování jarní přírody, vycházky, poznávání jarních rostlin
- mláďata domácích zvířat
- výtvarné zpracování jarní tematiky, práce s přírodním materiálem
- lidové zvyky - Velikonoce
- výroba velikonočních dekorací a výzdoba školní družiny
- didaktické hry, smyslové a společenské hry
- pohybové a sportovní aktivity v přírodě
- jarní úklid - zahrada, okolí školy, třídění odpadu
- bezpečnost v silničním provozu
- jídelníček - ovoce, zelenina
- přání pro maminku
- jarní prozpěvování

4. Léto (červen)

- četba knih, básničky o létu
- výtvarné zpracování letní tematiky a práce s papírem
- dětský den ve školní družině - soutěže, kvízy o přírodě a zábavný program
- pobyt a sportovní a pohybové aktivity v přírodě, na hřišti a tělocvičně
- pozorování přírody, získávání a vyhledávání nových informací o obilovinách a lesní zvěři
- letní prozpěvování
- výlet školní družiny
- poučení o bezpečnosti na letní prázdniny
- rozloučení se školní družinou

Při naplňování obsahu vzdělávání jsou rozvíjeny tyto kompetence:

kompetence k učení

- necháváme dětem čas na dokončení započaté práce
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- vedeme děti k sebehodnocení
- učíme realizovat vlastní nápady

kompetence k řešení problémů

- vytváříme podmínky pro rozeznávání správných a chybných řešení
- vedeme děti k samostatnosti
- podporujeme kolektivní práci
- společně řešíme problémové situace a konflikty mezi dětmi
- vedeme děti k překonání obtíží při dokončování činností

kompetence komunikativní

- učíme děti vhodně komunikovat s vrstevníky i dospělými
- vytváříme situace pro vyjadřování vlastního názoru dětí
- zapojujeme děti do diskuze
- dbáme na vhodné formulování myšlenek, sdělení, otázek

kompetence sociální a interpersonální

- podněcujeme děti k vzájemné spolupráci
- učíme rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
- vedeme děti k dodržování dohodnutých pravidel

- vytváříme příjemnou atmosféru ve skupině

kompetence občanské

- vedeme děti k zodpovědnosti

- učíme uvědomovat si svá práva a povinnosti

- vedeme děti k ochraně svého zdraví a zdraví druhých

kompetence k trávení volného času

- učíme děti smysluplně trávit volný čas, orientovat se v možnostech jeho využití

- učíme vybírat zájmové činnosti podle dispozic

IV. Podmínky přijímání uchazečů

ŠD je určena přednostně pro žáky 1. - 5. ročníku ZŠ a MŠ Krouna.

O přijímání žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy, a to na základě údajů uvedených v písemné přihlášce. Školní družina se naplňuje do počtu 60 žáků v pořadí podle věku přihlašovaného žáka v pořadí od nejmladšího žáka. O rozdělení žáků do oddělení rozhoduje ředitel školy s tím, že 1. oddělení je určeno zejména pro žáky 1. a 2. ročníku, druhé oddělení zejména pro žáky 3. až 5. ročníku.

Žáci, kteří nebudou do školní družiny přijati, se mohou v souladu s ustanovením §9 odst. 4 vyhlášky 74/2005 Sb. účastnit některých aktivit školní družiny.

V. Průběh a ukončení vzdělávání

Školní družina je organizována do 2 oddělení naplňovaných na základě písemných přihlášek podle věku dětí. 1. odd. má provozní dobu 11.05 – 15.15, kapacitu 30 dětí, je umístěno v budově přístavby ve zvýšeném přízemí, jsou do něj zařazeni zejména žáci 1. a 2. ročníku, 2. odd. má provozní dobu 12.00 – 15.30, kapacitu 30 dětí, je umístěno v suterénu přístavby školy, jsou do něj zařazeni zejména žáci 3. až 5. ročníku. Žáci z 1. oddělení, kteří budou potřebovat pobyt v ŠD až do 15.30, jsou v 15.15 předáváni do 2. oddělení.

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování, zejména výše uvedenými vzdělávacími formami.

Žáci odcházejí do školní družiny ihned po skončení vyučování, popřípadě po obědě.

Žáci odcházejí ze školní družiny na základě podmínek odchodů uvedených v písemné přihlášce, v případě jakékoliv změny je nutné písemné zdůvodnění od zákonného zástupce žáka.

Žák je do školní družiny přihlášen pouze na jeden školní rok a zákonný zástupce v případě zájmu musí v novém školním roce vyplnit novou přihlášku do školní družiny.

Změna nebo ukončení vzdělávání ze strany zákonného zástupce je možné pouze písemnou odhláškou obsahující jméno, přímení a datum narození žáka a datum ukončení vzdělávání.

V případě opakovaného hrubého narušování provozu školní družiny ze strany žáka nebo jeho zákonných zástupců nebo v případě neplacení úplaty za zájmové vzdělávání může ředitel školy ukončit docházku žáka do školní družiny i během školního roku. O ukončení vzdělávání dle věty předchozí informuje ředitel školy písemně a prokazatelně zákonného zástupce žáka.

VI. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním, zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

ŠD respektuje individualitu každého žáka, vytváří přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ŠD spolupracuje s přihlédnutím k jejich potřebám s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, třídním učitelem, zákonnými zástupci a vedením školy.

Dle stupně a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb dětí budou děti začleňovány do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti ŠD naváže spolupráci s odbornými pracovišti.

Pro rozvoj talentovaných jedinců ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblasti zájmu žáků a sleduje je zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje.

Speciální vzdělávací potřeby žáků ŠD řeší s maximální vstřícností a s ohledem na konkrétní potřebu žáka.

VII. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek

1. Materiální podmínky

Školní družina je umístěna v přístavbě základní školy. Má vlastní hygienické zázemí a šatnu. Ve školní družině, která je vybavena dětským nábytkem a v odpočinkové části i kobercem, mají žáci k dispozici velké množství výtvarných a pracovních potřeb, stolních a společenských her, stavebnic, smyslových a didaktických her a dalších hraček. Žáci mohou také využívat interaktivní panel pro rozvoj svých schopností a dovedností, ale i pro hru.

Při aktivitách ve školní družině je také využívána tělocvična, počítačová učebna a dětské hřiště v areálu školy.

2. Personální podmínky

Ve školní družině pracují dvě kvalifikované vychovatelky, které zajišťují výchovně vzdělávací činnost ve školní družině.

3. Ekonomické podmínky

Za vzdělávání ve školní družině je vybírán příspěvek. Výši a způsob úplaty stanovuje ředitel školy směrnicí ředitele školy, která je součástí dokumentace školy.

Podle § 123 odst. 4 zákona 561/2004 Sb. lze požádat o snížení nebo prominutí úplaty za školské služby. Žádost se podává písemně prostřednictvím vychovatelky ŠD nebo přímo řediteli ZŠ a MŠ Krouna a rozhoduje o ní ředitel školy.

Bližší podmínky pro prominutí úplaty, případně pro její snížení určuje §11 vyhlášky 74/2005 Sb. (o zájmovém vzdělávání).

VIII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina je vybavena umyvadlem, studenou i teplou vodou, odpovídajícím zářivkovým osvětlením, nábytkem. V 1. oddělení v první místnosti je na podlaze PVC, druhá místnost,

kteřá je volně průchozí s první, je podlahová krytina z měkčené pěny. Druhé oddělení má třídu s PVC podlahou a hernu s kobercem. Prostory školní družiny jsou pravidelně větrány, každodenně uklízeny a zdi jsou malovány v časovém úseku dvou let.

Skladba zaměstnání ve školní družině je tvořena s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků tak, aby byla zajištěna fyzická, sociální i emocionální bezpečnost žáků. Je dbáno na správné stravovací a hygienické návyky žáků při stolování ve školní jídelně a odpoledních svačinách ve školní družině, na pitný režim a celkovou bezpečnost při pohybu v prostorách školy a školní družiny, která je uvedena ve Vnitřním řádu školní družiny. Bezpečnost žáků je také zajištěna provozními řády, provozními řády specializovaných učeben a při pobytu na dětském hřišti se žáci řídí návštěvním a provozním řádem dětského hřiště.

Je podporována vzájemná tolerance mezi žáky a zaměstnanci školy, zákonnými zástupci a širokou veřejností. Školní družina se snaží předcházet rizikovému chování žáků a poskytuje žákům dostatek informací k zajištění maximální bezpečnosti a ochrany zdraví, šikaně a dalších patologických jevů.

Školní družina v době pobytu žáka plně zodpovídá za bezpečnost žáků, proto jsou žáci průběžně poučovány o bezpečnosti při pohybu po škole, o vhodném chování ve škole i mimo školu, vychovatelka provádí poučení před každou sportovní a pracovní aktivitou.

Vychovatelka sleduje zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění nebo úrazu neprodleně telefonicky kontaktuje zákonné zástupce žáka a domluví se s nimi na dalším postupu. Při úrazu poskytne první pomoc a provede zápis do knihy úrazů. Následně provede opatření, která povedou k odvrácení opakování úrazů - poučení ostatních žáků, zajištění odstranění možných závad na vybavení školní družiny apod. Informuje o této skutečnosti vedení školy.